

KARTA PRZEDMIOTU (SYLABUS)¹
OPIS PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu		Nazwa przedmiotu	Antropomotoryka	
0912/UTH/WNMMiNoZ/JII-4			Anthropomotorics	
Język wykładowy		Polski		
Rok akademicki		2021/2022		
Kierunek w zakresie		Lekarski		
Poziom studiów		Studia jednolite magisterskie		
Profil studiów		Ogólnoakademicki		
Forma studiów		Stacjonarne/Niestacjonarne		
Semestr/ semestry		IV letni		
Przynależność do grupy zajęć		Moduł J: Oferta uczelni II. Grupa przedmiotów podstawowych i przedklinicznych		
Status przedmiotu		Przedmiot do wyboru		
Formy realizacji zajęć dydaktycznych, wymiar, punkty ECTS		Forma zajęć	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Liczba punktów ECTS
		Seminarium	10 h	2 ECTS
		Ćwiczenia	20 h	
Powiązanie przedmiotu	z profilem studiów ²	Przedmiot związany z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową i uwzględnia udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.		2 ECTS
	z dyscypliną ³	Nauki biologiczne		2 ECTS
Forma nauczania ⁴		Tradycyjna: zajęcia w siedzibie Uczelni		
Wymagania wstępne		Realizacja efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych z poprzednich semestrów studiów..		
Jednostka prowadząca		Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu		
Koordynator		Dr Stanisław Bogdan Nowak		
Adres strony internetowej pjo		https://wnminoz.uniwersytetradom.pl/		
Adres e-mail, telefon koordynatora		snowak@uthrad.pl		

**EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE, REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH, WERYFIKACJA
EFEKTÓW UCZENIA SIĘ**

Cel kształcenia:	1. Systematyzacja, integracja, uogólnienie i poszerzenie wiedzy studentów o istocie oraz właściwościach motoryczności człowieka. 2. Wprowadzenie studentów w świat zjawisk i pojęć z zakresu motoryczności ludzkiej. Ukształtowanie ich poglądów na istotę uwarunkowań, przejawów i struktury motoryczności współczesnego człowieka - od urodzenia do późnej starości. 3. Rozbudzenie zainteresowań problemami teoretycznymi oraz możliwością ich praktycznych implikacji związanych z rosnącą rolą ruchu jako elementu profilaktyki zdrowia. 4. Opanowanie przez studentów podstawowych metod pomiaru i oceny rozwoju somatycznego i motorycznego oraz nabycie podstawowych umiejętności w opracowywaniu i programów aktywności fizycznej ukierunkowanych na optymalizację składu ciała.
Treści programowe. Seminarium	1. Organizacja zajęć, określenie wymagań przy zaliczeniu przedmiotu, podanie tematyki wykładów i ćwiczeń oraz wykazu piśmiennictwa. Motoryczność ludzka jako przedmiot teoretycznego poznania. Rozwój i kierunki badań nad motorycznością człowieka. Miejsce, przedmiot, zakres i zadania antropomotoryki w systemie nauk (2h). 2. Zdrowie: definicje, wymiary, mierniki pozytywne i negatywne. Aktywność fizyczna a zdrowie. Aktywność fizyczna w różnych obszarach kultury fizycznej. Plejotropowe korzyści regularnej aktywności fizycznej. Znaczenie aktywności fizycznej w różnych okresach ontogenezy. Lekarze-luminarze teorii i praktyki wychowania zdrowotnego (2h). 3. Współczesny model motoryczności człowieka. Podstawowe pojęcia, struktura i przejawy motoryczności: (motoryczność, ruch, czynność ruchowa, aspekt potencjalny, aspekt efektywny, predyspozycje, zdolności motoryczne, umiejętności ruchowe a uzdolnienia ruchowe, efekty ruchowe, morfologiczne i mechaniczne cechy ruchu, sprawność fizyczna a sprawność motoryczna. (4h). 4. Teorie kontroli motorycznej (Pawłowa, Bernsteina, Schmidta). Teoretyczne przesłanki procesu uczenia się i nauczania czynności ruchowych (2h). 5. Filogenetyczny rozwój motoryczności człowieka. Czynniki wpływające na rozwój różnych form aktywności ruchowej w aspekcie filogenetycznym. Specyfika ludzkiej motoryczności. Rozwój motoryczny człowieka w ontogenezie (odruchy, czynności ruchowe, nawyki ruchowe). Systematyka czynności ruchowych (2h). 6. Środowiskowe, morfologiczne, genetyczne i dietetyczne uwarunkowania motoryczności człowieka (2h). 7. Starzenie się współczesnych populacji, rola i znaczenie aktywności ruchowej u osób w podeszłym wieku. Aktywność fizyczna a biologiczne, społeczne i psychiczne aspekty starzenia się. Koncepcja Health Related Fitness (HR-F), jako teoretyczna podstawa kształcenia sprawności fizycznej ukierunkowanej na zdrowie (1h).
Treści programowe: Ćwiczenia	1. Organizacja ćwiczeń, zapoznanie ze szczegółowymi wymaganiami warunkującymi zaliczenie przedmiotu. Rozwój somatyczny. Metody oceny rozwoju somatycznego. Ocena poziomu i dynamiki rozwoju: normy populacyjne (siatki centylowe, tabele punktacyjne) (2h). 2. Pomiary somatyczne, analiza składu ciała i interpretacja wyników (2h). 3. Zdolności motoryczne - specyfika, zmienność ontogenetyczna, dymorfizm płciowy. Teoretyczne podstawy testowania sprawności motorycznej: trafność, rzetelność, obiektywizm, standaryzacja i normalizacja Zastosowanie testów motorycznych w badaniach naukowych i pracach magisterskich. Pojęcie normy w odniesieniu do sprawności motorycznej. (2h). 4. Wprowadzenie w problematykę testowania sprawności motorycznej, trudności związane z oceną właściwości motorycznych człowieka, korzyści płynące z monitorowania sprawności motorycznej. Przegląd i krytyczna ocena wybranych testów sprawności motorycznej. Testowanie zdolności motorycznych kondycyjnych, koordynacyjnych i hybrydowych (4h). 5. Wzorce ruchowe: dominująca praca kolan (Knee Dominant), dominująca praca bioder (Hip Dominant), wypychanie (Push), przyciąganie (Pull), przenoszenie (Carry), ruch rotacyjny (Rotational), wykrok (Lunge), przeciwdziałanie rotacji (Anti-Rotation), przeciwdziałanie zgięciu (Anti-Flexion) (2h). 6. Postawa prawidłowa. Charakterystyka wad postawy ciała. Ocena jakości postawy ciała (metoda somatoskopowa, metoda komputerowa, badanie stóp, testy funkcjonalne) (2h). 7. Profilaktyka wad postawy ciała. ABC postępowania kompensacyjno-korekcyjnego (2h). 8. Edukacja motoryczna: kształtowanie zdolności motorycznych (4h). 9. Edukacja motoryczna: nauczanie umiejętności ruchowych (4h). 10. Ćwiczenia oddechowe i reedukacja oddechowa. Relaksacja. (2h). 11. Podstawowe przesłanki konstrukcji i realizacji programu aktywności fizycznej. Konstruowanie programów aktywności fizycznej ukierunkowanych na optymalizację składu ciała - ćwiczenia praktyczne (4h).

Metody dydaktyczne:⁶	1. Wykład <i>Wykłady informacyjne i problemowe prowadzone są z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych, krótkich poglądowych filmów, dyskusji dydaktycznych oraz demonstracji praktycznych</i> 2. Ćwiczenia <i>Ćwiczenia prowadzone są głównie jako nauczanie przez uczestnictwo z wykorzystaniem:</i> • pokazów i objaśnień, • pokazów połączonych z przeżyciem (czynny udział w badaniach), • zajęć praktycznych na osobniku żywym (pomiarów somatyczne i motoryczne, instruowanie), • badania składu ciała z wykorzystaniem analizatora BIA, • analizy i interpretacji uzyskanych wyników, • analizy przypadków, pracy w grupach, dyskusji dydaktycznej.
Rygor zaliczenia, kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się:	<i>Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich wymaganych dla przedmiotu efektów uczenia się. Uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich form zajęć wchodzących w skład przedmiotu jest równoznaczne z jego zaliczeniem i zdobyciem przez studenta przyporządkowanej przedmiotowi liczby punktów ECTS.</i>
Sposób obliczania oceny końcowej:	<i>Sposób obliczenia oceny końcowej z przedmiotu określony został w Regulaminie studiów.</i>

Efekty uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do efektów kierunkowych i formy zajęć ⁷				Metody weryfikacji efektów uczenia się	
Numer efektu uczenia się	Opis efektów uczenia się dla przedmiotu (PEU) Student, który zaliczył przedmiot (W) zna i rozumie/ (U) potrafi /(K) jest gotów do:	Kierunkowy efekt uczenia się (KEU) i stopień osiągnięcia	Forma zajęć	Forma weryfikacji (zaliczeń)	Metody sprawdzania i oceny
W1	<i>Zna społeczny wymiar zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodziny, sieci relacji społecznych) i nierówności społecznych oraz społeczno-kulturowych różnic na stan zdrowia, a także rolę stresu społecznego w zachowaniach zdrowotnych i autodestrukcyjnych.</i>	<i>D.W1 +++</i>	<i>Wykład Ćwiczenia</i>	<i>Egzamin</i>	<i>Test egzaminacyjny, frekwencja; aktywność podczas wykładów</i>
W2	<i>Zna postawy społeczne wobec znaczenia zdrowia, choroby, niepełnosprawności i starości, konsekwencje społeczne choroby i niepełnosprawności oraz bariery społeczno-kulturowe, a także koncepcję jakości życia uwarunkowaną stanem zdrowia.</i>	<i>D.W4 ++</i>	<i>Wykład Ćwiczenia</i>	<i>Egzamin</i>	<i>Test egzaminacyjny, frekwencja; aktywność podczas wykładów</i>
W3	<i>Zna zasady promocji zdrowia, jej zadania i główne kierunki działania, ze szczególnym uwzględnieniem znajomości roli elementów zdrowego stylu życia.</i>	<i>D.W14 +++</i>	<i>Wykład Ćwiczenia</i>	<i>Egzamin</i>	<i>Test egzaminacyjny, frekwencja; aktywność podczas wykładów</i>
U1	<i>Potrafi udzielać porad w kwestii przestrzegania zaleceń terapeutycznych i prozdrowotnego trybu życia.</i>	<i>B.U9 ++</i>	<i>Wykład Ćwiczenia</i>	<i>Egzamin</i>	<i>Test egzaminacyjny, test zaliczeniowy, frekwencja; praca kontrolna, aktywność podczas wykładów</i>
U2	<i>Potrafi korzystać z baz danych, w tym internetowych i wyszukiwać potrzebne informacje za pomocą dostępnych narzędzi.</i>	<i>B.U10 ++</i>	<i>Wykład Ćwiczenia</i>	<i>Egzamin Zaliczenie</i>	<i>Test egzaminacyjny, test zaliczeniowy, frekwencja; praca kontrolna, aktywność podczas wykładów</i>
U3	<i>Potrafi planować i wykonywać proste badania naukowe oraz interpretować ich wyniki i wyciągać wnioski.</i>	<i>B.U13 +++</i>	<i>Wykład Ćwiczenia</i>	<i>Egzamin Zaliczenie</i>	<i>Test egzaminacyjny, test zaliczeniowy, frekwencja; praca kontrolna, aktywność podczas wykładów</i>
U4	<i>Potrafi udzielać porad w kwestii przestrzegania zaleceń terapeutycznych i prozdrowotnego trybu życia.</i>	<i>D.U9 +++</i>	<i>Wykład Ćwiczenia</i>	<i>Egzamin Zaliczenie</i>	<i>Test egzaminacyjny, test zaliczeniowy, frekwencja; praca kontrolna, aktywność podczas wykładów</i>

U5	<i>Potrafi zestawiać pomiary antropometryczne i ciśnienia krwi z danymi na siatkach centylowych.</i>	<i>E.U9 +++</i>	<i>Wykład Ćwiczenia</i>	<i>Egzamin Zaliczenie</i>	<i>Test egzaminacyjny, test zaliczeniowy, frekwencja; praca kontrolna, aktywność podczas wykładów</i>
U6	<i>Potrafi planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne.</i>	<i>E.U16 ++</i>	<i>Wykład Ćwiczenia</i>	<i>Egzamin Zaliczenie</i>	<i>Test egzaminacyjny, test zaliczeniowy, frekwencja; praca kontrolna, aktywność podczas wykładów</i>
K1	<i>Jest gotów do propagowania zachowań prozdrowotnych.</i>	<i>K.K6 +++</i>	<i>Wykład Ćwiczenia</i>	<i>Egzamin Zaliczenie</i>	<i>Test egzaminacyjny, test zaliczeniowy, frekwencja; praca kontrolna, aktywność podczas</i>

Literatura podstawowa

1. Fugiel J, Czajka K, Posłuszny P, Sławińska T. 2017. *Motoryczność człowieka. Podstawowe zagadnienia z antropomotoryki*. Wyd. MedPharm Polska Wrocław: MedPharm Polska.
2. Malinowski A, Janiszewska R, Nowak S, Tuzinek S, Sokołowski M. 2020. *Antropologia i antropomotoryka. Wybór zagadnień*. Poznań: Wyd. Naukowe SILVA RERUM.
3. Nowak S, Mucha D. 2007. *Klasyfikacja, ocena i rozwój ruchów człowieka*. Radom: Wyd. Politechniki Radomskiej.
4. Nowak S, Jopkiewicz A. 2016. *Rozwój motoryczny dziecka do 7. roku życia - możliwości stymulacji i oceny, [w:] Auksologia a promocja zdrowia, t.6., Jopkiewicz A, Nowak S, Jopkiewicz AM (red.)*. Kielce: Wyd. Kieleckie Towarzystwo Naukowe pp. 71-87.
5. Osiński W. 2003. *Antropomotoryka*. Poznań: Wydawnictwo AWF.
6. Osiński W. 2013. *Gerokinezyjologia – nauka i praktyka aktywności fizycznej w wieku starszym*. Warszawa: PZWL.
7. Petryński W. 2019. *Zarys kinezyjologii. Ujęcie systemowo-teoretyczne*. Wrocław: Edra Urban&Partner.
8. Raczek J. 2010. *Antropomotoryka – teoria motoryczności człowieka, w zarysie*. Warszawa: PZWL.
9. Raczek J, Mynarski W, Ljach W. 2003. *Kształtowanie i diagnozowanie koordynacyjnych zdolności motorycznych*. Katowice: Wydawnictwo AWF.
10. Szopa J, Mleczko E, Żak S. 2000. *Podstawy antropomotoryki*. Warszawa: PWN.

Literatura uzupełniająca

1. *Antropomotoryka – Journal of Kinesiology and Exercise Sciences (JKES) – kwartalnik*.
2. Bielicki T.: *Trzy przykłady narastającej dysharmonii między biologiczną naturą gatunku homo sapiens a tworzoną przezeń dziś cywilizacją*. Kultura Fizyczna 2003, nr 1-2, 1-4.
3. Błaszczyk J.W.: *Biomechanika kliniczna. Podręcznik dla studentów medycyny i fizjoterapii*. Wyd. PZWL Warszawa 2020.
4. Drabik J.: *Pedagogiczna kontrola pozytywnych mierników zdrowia fizycznego*. Wyd. AWFIS Gdańsk 2006.
5. Juras G.: *Koordynacyjne uwarunkowania procesu uczenia się utrzymania równowagi ciała*. Wyd. AWF Katowice 2003.
6. Kłoczek T., Spieszny M., Szczepanik M.: *Komputerowe testy zdolności koordynacyjnych*. Wyd. Biblioteka Trenera Warszawa 2003.
7. Malinowski A., Janiszewska R., Nowak S., Tuzinek S., Sokołowski M. *Antropologia. Podstawy teoretyczne*. Wyd. Naukowe SILVA RERUM Poznań 2019.
8. Mynarski W.: *Struktura wewnętrzna zdolności motorycznych dzieci i młodzieży w wieku 8-18 lat*. Wyd. AWF Katowice 2000.
9. Nowak S.: *Jesień życia - zrozumieć świat, zrozumieć siebie, dbać o zdrowie i być aktywnym, [w:] Problemy i zagrożenia współczesnej rodziny, E. Zapalska (red.)*. Wyd. UTH Rad. 2014; 1: 181-192.
10. Nowak S.: *Poziom sprawności fizycznej w ujęciu zdrowia (H-RF) dzieci i młodzieży radomskiej w wieku 10-19 lat, [w:] Uwarunkowania zdrowia i rozwoju dzieci i młodzieży - implikacje badawcze i rekomendacje praktyczne, A. Jopkiewicz, S. Nowak (red.)*. Wydawnictwo Naukowe ITE-PIB Radom 2013: 31-52.
11. Nowak S., Orawiec R., Tuzinek S.: *Poradnik. Jak skutecznie dbać o prawidłową postawę dzieci i młodzieży*. Wyd. Urząd Miasta i Gminy Czaplinek Czaplinek 2017.
12. Nowak S., Tuzinek S., Orawiec R., Janiszewska R.: *Wpływ „ławki szkolnej” i uwarunkowań społeczno-ekonomicznych na jakość postawy ciała dzieci czaplineckich, [w:] Ontogeneza i promocja zdrowia w aspektach medycyny, antropologii i wychowania fizycznego, R. Asienkiewicz, E. Skorupka, J. Tatarczuk (red.)*. Wyd. Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego Zielona Góra 2015.
13. Nowak S.: *Sterowanie pozycją stojącą w procesie wychowania fizycznego*. Wyd. Politechniki Radomskiej Radom 2005.
14. Nowak S.B., Jopkiewicz A., Tomaszewski P.: *Biological and Social Determinants of Maximum Oxygen Uptake in Adult Men. Advances in Experimental Medicine and Biology*, 2019; 1133: 105-114.
15. Orawiec R.B., Nowak S.B., Tomaszewski P.: *Postural stability in Parkinson's disease patients' wives and in elderly women leading different lifestyles. Health Care Women for Women International* 2019, 40(10):1070-1083.
16. Osiński W.: *Wielokierunkowe związki zdolności motorycznych i parametrów morfologicznych. Badania dzieci i młodzieży wielkowiejskiej z uwzględnieniem stratyfikacji społecznej*. Wyd. AWF Poznań 1988.
17. Rikili, R. Jones J.: *Functional fitness normative scores for community-residing older adults, ages 60-94. Journal of Aging and Physical Activity* 1999, 7.
18. Skolimowski T.: *Badanie czynnościowe narządu ruchu w fizjoterapii*. Wyd. AWF Wrocław 2009.
19. Starosta W.: *Motoryczne zdolności koordynacyjne*. Wyd. Instytut Sportu Warszawa 2003.
20. Zembaty A.: *Kinezyterapia. tom I, II*. Wyd. Kasper Kraków 2017.

Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się – bilans punktów ECTS			
Udział w zajęciach, aktywność	Obciążenie studenta [h]		
	Inne godz. Kontaktowe (IGK)	Praca własna studenta: zajęcia bez nauczyciela (ZBN)	Zajęcia dydaktyczne
Udział w ćwiczeniach	-	-	20 h
Udział w seminariach			10 h
Udział w konsultacjach	5 h	-	-
Przygotowanie się do wykładów/ćwiczeń/seminariów/ Przygotowanie do zaliczenia/egzaminu	-	25 h	-
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	5 h/ 0,3 ECTS	25 h/ 0,7 ECTS	30 h/ 1 ECTS
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS ¹⁰		

Informacje dodatkowe, uwagi